

Beste mensen,

Op 4 januari, mijn eerste vrije dag na een intensieve periode bij Cordaid, werd ik plezierig verrast met de vraag van Sander om als onafhankelijke jullie stakeholderoverleg voor te zitten. Dit resoneerde direct; belangrijk maatschappelijk probleem met grote impact voor de inwoners, complex en... de uitdaging, het klinkende resultaat om in harmonie een ambitieus realistisch concreet bod, inclusief hoe gaan we dit samen waar maken, op te leveren begin april.

De afgelopen twee weken heb ik met jullie individueel mogen kennismaken. Samen met het projectteam heb ik voorzichtig lijnen verkend voor de stappen voor komende maanden. Ik raakte ervan doordrongen aan wat voor enorme opgave jullie leiding mogen geven: voor nu 350.000 en straks 500.000 inwoners van regio Foodvalley ingrijpende keuzen maken hoe hun leefomgeving er straks uit gaan zien en wat voor perspectieven jullie gaan bieden voor werken en wonen. Opdat het in een breedste zin van het woord "een duurzame vitale omgeving blijft, waar het een feest is om te leven". Hoe praat men in 2030 over ons; hebben we goede keuzes gemaakt? Een mooie verantwoordelijkheid.

Ieder van jullie is doordrongen van de noodzaak om naar vermogen bij te dragen en stappen te zetten samen met jullie achterban. De urgentie van het klimaat en biodiversiteit vraagstuk, een gezonde planeet, heb ik bij iedereen gehoord. 3 graden is meer dan 1,5 graad. Wij, uit het rijke Noorden, dienen een voorbeeld voor anderen te zijn. En ook de wens om van algemene statements, zoals in jaar 2035 of 2050 zijn we energieneutraal, nu echt concrete projecten – wind, zon, energiebesparing, nieuwe warmte bronnen i.p.v. aardgas - uit de grond te stampen. Vooral denken in "en en" in plaats van "of of". Tot slot voor mij het allerbelangrijkste: een hoge mate van onderling vertrouwen ervaren om dit samen te doen. Publieke partijen dienen de voorwaarden te scheppen en private partijen moeten het realiseren. Elkaar goed begrijpen met achterliggende belangen, de crux om vanuit Foodvalley-perspectief te kijken en waar nodig over eigen schaduw heen te springen.

Er is veel werk verzet, ongelooflijk veel om kansen te vinden. En ook waar lopen we tegenaan. Vandaag gaan we daar veel van horen. Dilemma's oplossen door verschillen te overbruggen. Minimaal 0,75 TWh duurzaam opgewekt in 2030, als stap in de richting naar een volledig duurzame opwek van elektriciteit in 2050. De elektriciteitsbehoefte stijgt minimaal met een factor 2 in 2030, wanneer we een groot deel van verwarming van de huizen en ons vervoer gaan elektrificeren en we 100.000 nieuwe bewoners mogen verwelkomen. Netbeheerders, zoals jullie weten, jullie zijn van vitaal belang.

Iedereen steunt energie besparen, op "alle daken zon" en "windmolens langs infrastructuur en of bedrijventerreinen". Maar zonneweiden of windmolens verspreid in de vallei ligt veel lastiger. Keuzes, waar ook de wespandief tevreden mee is, en waar uiteindelijk veel van jullie ½ miljoen inwoners tevreden mee kunnen zijn. Dat geldt ook voor veel ondernemers en boeren. En het moet betaalbaar en rendabel zijn. Het landschap is van en voor iedereen. Netbeheerders en gemeenten, provincies en waterschappen moeten dit mogelijk maken en

private partijen, graag met veel lokaal eigenaarschap, moeten 400 miljoen gaan investeren om dit te realiseren.

De tijd van rekenen en analyseren is nu bijna klaar en de komende 2 maanden moeten we naar elkaar toegroeien om lastige keuzes te maken en elkaar te steunen om onze achterbannen te enthousiasmeren of en met terechte weerstand on te gaan.

Daarbij zei iedereen tegen me dat we zullen aansluiten op bestaande dynamiek en dat iedere bestuurder en stakeholder, zoals we hier zitten, naar vermogen wil bijdragen. Keuzes maken vanuit regionaal perspectief; anders waren er plannen per gemeente of provincie gevraagd.

Kortom: een intense tijd na een jaar divergeren, nu convergeren en kansen benutten. En dat doen we conform de afspraken zoals jullie die eerder met Frans Evers gemaakt hebben, de mutual gains approach; op basis van belangen zoeken naar wat verbindt en niet wat scheidt, en alleen afspraken maken aan de stakeholderstafel. Sommige konden heel veel tijd aan ateliers en werkgroepen besteden, anderen niet. Ieders stem telt!

Veel dank aan Frans. Ik heb er zin in.

Stakeholderoverleg RES Foodvalley, 27 januari 2021

Tjerk Wagenaar